

Denne ukas viktigste	2
<i>BIO har fått UiBs læringsmiljøpris</i>	2
<i>Instituttlederstillingen er nå utlyst</i>	2
Siste nytt fra BIO	3
<i>Hatten av for oss selv?</i>	3
<i>Hatten av for Formidlingsavdelingen</i>	3
<i>Årets BIO+ arrangement/this year's BIO+</i>	3
<i>Styringsorganer på instituttnivået</i>	3
<i>When you are away from BIO</i>	3
<i>External web</i>	3
Siste nytt fra verden rundt oss	4
<i>Unifob i ny drakt</i>	4
<i>Ledige stillinger for biologer</i>	4
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	4
<i>Kjenner du kandidat(er) til Forskningsrådets priser 2009?</i>	4
<i>"The Ocean of tomorrow" - midt i blinken for norske miljøer</i>	4
Ukens bilde	4
Nye doktorgrader	5
<i>Disputas Hector Eduardo Penã Alid: Forbedret fiskeriforskning med bruk av fiskefartøy</i>	5
<i>Disputas Roland Michiel Koedijk: Fordelene av en god startdiett for torsk</i>	5
<i>PhD prøveforelesning Ann-Cecilie Hansen</i>	5
<i>PhD prøveforelesning Hector Pena</i>	5
Avsluttende mastergradseksamen	5
<i>Ingvild Wangen: Observations on the survival of <i>Francisella noatunensis</i> in water and in blue mussels (<i>Mytilus edulis</i>)</i>	5
<i>Sofie Charlotte Remø: Lens lipid composition and susceptibility to oxidation in vitro</i>	6
<i>Ellen Sandvik Berg: Utvikling og testing av RNA-probe mot nsP2 (Salmonid Alfavirus subtype 2) for bruk på celler og vev</i>	6
<i>Øystein Langåker: Re-sampling in beach- and sand dune communities at South West Karmøy - 2008. Some comparisons and interpretations</i>	6
<i>Katrine Kongshavn: Past climates of the Arctic: A chironomid-based temperature reconstruction of an Arctic lake on western Spitsbergen</i>	6
<i>Alexander Tøsdal Tveit: Diversity, community composition and dynamics of methanogenic archaea in arctic peat soil and sediments</i>	6
Ny medarbeider	6
<i>Overingeniør Heidi Kongshaug</i>	6
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	7
<i>Søknadsskrivekurs - "How to write a Competitive Proposal for Framework 7"</i>	7
<i>International Conference on Ecohydrology and Climate Change</i>	7
Nye artikler	7
<i>Antonio Cuevas: nedbryting av små peptider og aminosyrer i hav med lite oksygen</i>	7
<i>David Boukal: tetthetsavhengig modellering av skadedyrbekejempelse</i>	7
<i>Christiane Todt, Paco Cardenas & Hans Tore Rapp: nyoppdaget assosiasjon mellom to svamperter og mollusk</i>	8
<i>Henrik Glenner: fylogien til <i>Heterosaccus</i>-slekten</i>	8
<i>Gaute Gønstøl: spredning og alder ved første ruging hos vipe</i>	8

Denne ukas viktigste

BIO har fått UiBs læringsmiljøpris

Institutt for biologi får UiB sin læringsmiljøpris. Læringsmiljøprisen deles ut for første gang i år, og er en intern pris ved UiB. Målet er å gi anerkjennelse til miljøer eller enkeltpersoner ved Universitetet som lykkes i å legge forholdene spesielt godt til rette for studentenes læring. Her er juryens begrunnelse:

Juryen finner at forslaget fra Biologisk fagutvalg v/Pia Dahlen om å tildele Biologisk institutt Læringsmiljøprisen for 2009 er et forslag som på alle måter tilfredsstillende prisens formål. Ut i fra fagutvalgets grundige redegjørelse er det klart at instituttet på en forbilledlig måte klarer å legge forholdene spesielt godt til rette for studentenes læring gjennom faglig, pedagogisk og sosial innsats så vel som gjennom tilrettelegging av det fysiske og det psykososiale læringsmiljøet ved instituttet.

Instituttet i tett samarbeid med et aktivt fagutvalg synes å stimulere til mange og allsidige fagrelaterte tilbud både i og utenom ordinær undervisningstid, bl.a gjennom ekskursjoner, rebusløp, quiz-kvelder på instituttet, spesielle "mastermøter" hvor bachelorstudenter får møte studenter på masternivå, bedriftspresentasjoner og en rekke andre tiltak som i høy grad blir verdsett av studentene.

I tillegg har programstyret for bachelorprogrammet i havbruk og og biologi hvert semester møter med studentene hvor studentevalueringene blir drøftet, og hvor studentenes tilbakemeldinger faktisk resulterer i pedagogiske omlegginger av undervisningen. Dette bidrar til å høyne kvaliteten på læringsmiljøet, og studentene ved instituttet uttrykker således stor tilfredshet både over undervisningstilbudet, det faglige innholdet og rammene omkring.

Etter juryens mening er eksemplene som det blir redegjort for i forslaget svært gode modeller som har et bredt nedslagsfelt og derfor er allment overførbare til andre læringsmiljø.

Les mer [På Høyden ..](#)

Instituttlederstillingen er nå utlyst

Søknadsfristen er [15. august](#). Instituttrådet har nedsatt en søkekomité som skal lete opp og oppmuntre til søknader, men fritar ikke alle andre til også å tenke gjennom saken.

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

Løpende	Stimulering til bilateralt forskningssamarbeid innenfor grunnleggende forskning (BILATGRUNN)	Løpende	Arrangementsstøtte HAVBRUK
		Løpende	Utenlandsstipend for FRIBIO-stipendiater
		Løpende	Nærings-PhD
12. aug	BIO internfrist HAVBRUK Yngre fremragende forskere	Løpende	Støtte til norsk deltagelse i etablering av forskningsinfrastruktur på ESFRI Roadmap 2008
18. aug	Marie Curie individuelle stipend	2. sept	HAVBRUK (Forskningsprosjekter, internasjonalt samarbeid)
2. sept	IS-AUR og IS-DAAD (NFR forskerutvekslingsprogram med Frankrike og Tyskland)	14. okt	HAVBRUK (Brukerstyrt havbruksforskning)

Siste nytt fra BIO

Hatten av for oss selv?

Det har blitt en del priser i det siste. Dette skredet startet i høst med at **Gaute Velle** (ved Bergen Museum, men underviser BIO-studentene) fikk fakultetets [foreleserpris](#) for sin innsats i zoologiundervisningen i bachelorstudiene i biologi og havbruksbiologi. Deretter fikk BIO [Ugleprisen](#) og senere [Utdanningskvalitetsprisen](#) for innføringsemnet BIO 300 i mastergradsstudiene. Vi har også fått fakultetets [HMS-pris](#) og nå i dag bekjentgjøres at vi har fått UiBs [læringsmiljøpris](#).

Fire av disse 5 prisene handler om hvordan det er å studere ved BIO – og det på tross av at BIO disse 5 årene har fokusert veldig tydelig på forskning og forskningsgrupper. Vi har svært svake interne belønningsemekanismer for undervisning i forhold til forskning. Desto større ære til de ved BIO som tar utdanning så alvorlig at vi vinner både individuelle og kollektive priser. Det gjelder både lærere og BIOs eminente studieadministrasjon! Samtidig vet vi alle at ikke alt vi gjør (og lar være å gjøre) i undervisningen er en pris verd. Til høsten bør vi samle opp disse vinnerne slik at vi alle kan lære av dem. Da vil alt bli enda mye bedre!

Hatten av for Formidlingsavdelingen

Jeg har skrevet vårens siste innlegg På Høyden (for min del). Det kan leses [her](#).

Hilsen Jarl Giske

Årets BIO+ arrangement/this year's BIO+ vil gå av stabelen onsdag 30.

september/Wednesday September 30. Programmet kan dessverre ikke annonseres fullstendig ennå, men vi kan love at dagen blir fylt med kulturelle innslag fra byens beste aktører og avsluttes der vi kan se Bergen i all sin prakt. Vi oppfordrer alle ansatte å reservere datoen allerede nå!

Hilsen komitéen (**Agnes Aadnesen, Beate Ulrikke Rensvik, Andreas Steigen**)

Styringsorganer på instituttnivået

Jarl Giske skriver et leserbrev i [På Høyden](#). Han konkluderer at Universitetsstyret allerede har vedtatt en prøveordning med ansatt dekan ved to fakulteter. En fireårsperiode med ulike instituttledelsesmodeller ved fakultetene vil gi UiB mulighet til å høste ytterligere erfaring før den grundige evalueringen av ledelsesmodeller skal foretas på slutten av den kommende rektorperioden som Universitetsstyret har vedtatt.

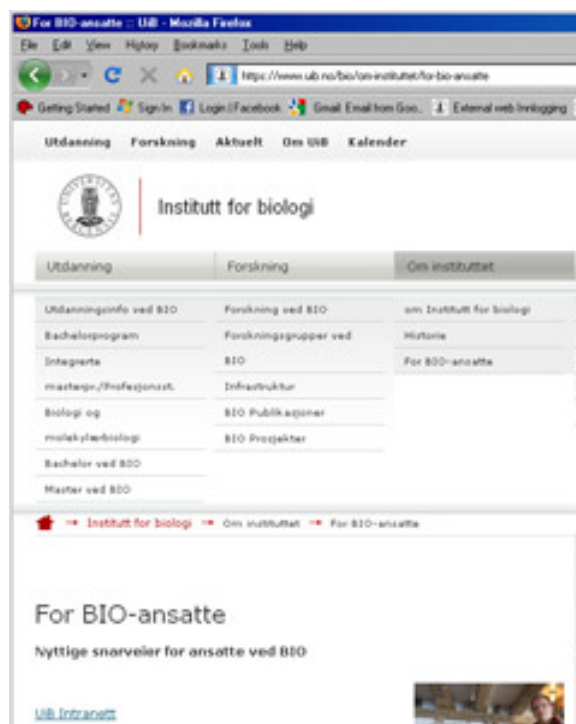
When you are away from BIO

Eva Krzywinski, who is BIO's IT contact sends this tip: Dersom eposten din behandles av IT-avdelingens «alf-maskiner» (fraværsmelding for Mozilla brukere), kan du sette opp en [fraværsmelding](#) eller få posten videresendt ved å benytte denne tjenesten.

External web

It has been kindly pointed out that a spelling mistake was made on the link to the web page showing useful links at UiB from the old web; the page called: "nyttige snarveier". There has also been a request to re-name this page: "For BIO-ansatte".

Here is the new link because changing the name of the page changes its URL, so if you have bookmarked it, you will need to bookmark the new URL: <https://www.uib.no/bio/om-instituttet/for-bio-ansatte> (NB: some browsers may keep the old URL in their history for some time, but it will eventually give an error message ...).

Siste nytt fra verden rundt oss

Unifob i ny drakt

Unifob AS får nytt namn, ny utsjånad og ny visjon. I løpet av høsten skifter Unifob navn til UniResearch. Les mer fra [På Høyden](#).

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor!](#)

Frist	Stilling
Now	Post-doc positions at Centre for Animal Movement Research, Lund University, Sweden
Now	Post-doc , Department of Plant Ecology and Nature Conservation, University of Potsdam
19.06	Marine modeller at The Management Unit of the North Sea Mathematical Models
28.06	BIO: Stipendiat i marin mikrobiologi
29.06	PhD in Biology (Microbial Ecology) University of Tromsø
01.07	BIO: Forskar, Trait-based ecosystem models
03.07.	Australian Museum: Invertebrate Researcher
03.07.	Australian Museum: fish researcher
03.07	Senior researcher, biostatistics , Galway-Mayo Inst. of Tech. (GMIT) / Irish Marine Institute
15.08	BIO: Instituttleder – åremålsstilling

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Kjenner du kandidat(er) til Forskningsrådets priser 2009?

Forskningsrådet deler årlig ut to priser som skal gå til særlig fortjente forskere: Prisen for fremragende forskning og formidlingsprisen. Prisen for fremragende forskning er på 1 million kroner og formidlingsprisen på 250 000 kroner. Forslag (med fylldig begrunnelse og dokumentasjon) til kandidater (fra forskningsmiljøer eller enkeltpersoner) skal sendes Forskningsrådet innen 21. august. Les mer [her](#).

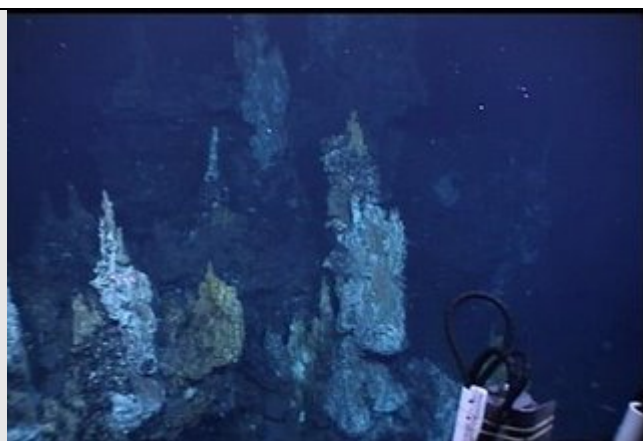

"The Ocean of tomorrow" - midt i blinken for norske miljøer

Store marine problemstillinger er tema for sommerens utlysninger i EUs 7. rammeprogram. Forskningsrådet inviterer deg til et stort informasjonsseminar i Tromsø. [Les mer](#)

Ukens bilde

Lise Øvreås writes from the South Pacific: "I am having a great time at the cruise in the Lau basin. We are seeing so many different and spectacular vent systems. Chimneys more than 30 m tall and temperatures above 350 C!" She is aboard the RV Thompson with ROV Jason II looking into extreme microbiology. Read the [cruise blog](#). (The [Lau basin](#) lies east of Fiji and west of the convergent intersection between the Australian and Pacific plate, the Tonga trench. It is a back-arc basin due to it's location behind the volcanic arc that formed through subduction processes. Within the basin lie two intermediate-rate oceanic spreading systems.) See the [Research Objectives](#) of the cruise.

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to [Elinor Bartle](#) (preferable format jpg, gif; size around 300px sq; saved for web - under 60kb).

Nye doktorgrader

Disputas Hector Eduardo Penã Alid: Forbedret fiskeriforskning med bruk av fiskefartøy

MSc Hector Eduardo Penã Alid disputerer torsdag 25. juni for ph.d.-graden med avhandlingen:
”Improving acoustic abundance estimates of pelagic fish using commercial fishing vessels”

Veiledere : Egil Ona og Olav Rune Godø

Bedømmelseskomite: Dr. William Karp, Alaska Fisheries Science Center, Seattle, USA, Principal Scientist Knut Sunnanå, Institute of marine research, Tromsø og Associate professor Magnar Aksland, BIO (leder)

Leder av disputasen: Professor Petter Larsson, Universitetet i Bergen

Tid og Sted: Torsdag 25 juni kl 10.15, Stort Auditorium, rom 2144, Datablokken,

Høyteknologisenteret, Thormøhlensgt. 55. Alle interesserte velkommen.

http://www.uib.no/info/dr_grad/2009/Pena_Hector.html

Disputas Roland Michiel Koedijk: Fordelene av en god startdiett for torsk

Roland Michiel Koedijk disputerer fredag 26. juni for ph.d.-graden med avhandlingen:

”Phenotypic plasticity influenced by diet during early development. A comparative study on Atlantic cod”.

Veiledere: Albert Imsland, Arild Folkvord, Sigurd Stefansson, Atle Foss

Bedømmelseskomite: Senior Scientist, Velmurugu Puvanendran, Nofima marin, Tromsø, Senior Research Scientist Josianne Støttrup, DTU Aqua, National Institute of Aquatic Resources, Technical University of Denmark, Professor II Ian Mayer, BIO, UiB

Leder av disputasen: Professor Christoffer Schander, Universitetet i Bergen

Tid og Sted: Fredag 26. juni kl 10.15, Auditoriet, Vil Vite senteret. Alle interesserte velkommen.

http://www.uib.no/info/dr_grad/2009/Koedijk_RolandMichiel.html

PhD prøveforelesning Ann-Cecilie Hansen

Ann-Cecilie Hansen vil mandag 22. juni holde forelesning over oppgitt emne for PhD graden.

Tittel: “B-vitamins in marine fish species, requirements and metabolic functions. – with emphasis on how different protein sources may affect the requirement of B-vitamins”

Tid: Mandag 22. juni Kl. 10:00 Sted: Sildetønnen, NIFES, Nordnesboder 2

Bedømmelseskomite: Mari Moren, Ingvild Eide Graf og Arne Duinker

Alle interesserte er velkommen

PhD prøveforelesning Hector Pena

Hector Pena vil tirsdag 23. juni holde forelesning over oppgitt emne for PhD graden.

Tittel: “How can acoustics be used to improve our understanding of the marine ecosystem”

Tid: Tirsdag 23. juni **Kl. 13:15** Sted: Lille auditorium 2142, datablokken, HIB

Bedømmelseskomite: Magnar Aksland, Anders Fernø, Jeppe Kolding

Alle interesserte er velkommen

Avsluttende mastergradseksamen

Ingvild Wangen: Observations on the survival of Francisella noatunensis in water and in blue mussels (Mytilus edulis)

Ingvild Wangen holder tirsdag 23. juni avsluttende presentasjon av sin mastergrad i Fiskehelse.

Tittel på oppgaven: Observations on the survival of Francisella noatunensis in water and in blue mussels (Mytilus edulis)

Tid og sted: Tirsdag 23. juni kl 10:15, Seminarrom 328 C1, BIO, Høyteknologisenteret

Veiledere: Stein Mortensen, IMR, Are Nylund, BIO

Sensor: Ragna Heggebø, Veterinærinstituttet. Bisitter: Jon Vidar Helvik. Alle interesserte er velkommen.

Sofie Charlotte Remø: Lens lipid composition and susceptibility to oxidation in vitro

Sofie Charlotte Remø holder tirsdag 23.6 avsluttende presentasjon av sin mastergrad i Ernæring, ernæring hos akvatiske organismer i oppdrett. Tittel på oppgaven: Lens lipid composition and susceptibility to oxidation in vitro.

Tid og sted: Tirsdag 23 juni, kl. 12:30, Møterom Sildetønningen, NIFES, Nordnesboder 2

Veiledere: Rune Waagbø, NIFES

Sensor: Elisabeth Holen. Bisitter: Kåre Julshamn. Alle interesserte er velkommen.

Ellen Sandvik Berg: Utvikling og testing av RNA-probe mot nsP2 (Salmonid Alfavirus subtype 2) for bruk på celler og vev

Ellen Sandvik Berg holder onsdag 24. juni avsluttende presentasjon av sin mastergrad i Fiskehelse.

Tittel på oppgaven: Utvikling og testing av RNA-probe mot nsP2 (Salmonid Alfavirus subtype 2) for bruk på celler og vev

Tid og sted: Tirsdag 23. juni kl 10:15, Seminarrom 328 C1, BIO, Høyteknologisenteret

Veileder: Are Nylund, BIO Sensor: Stein Mortensen. Alle interesserte er velkommen.

Øystein Langåker: Re-sampling in beach- and sand dune communities at South West Karmøy - 2008. Some comparisons and interpretations

Øystein Langåker holder torsdag 25. juni avsluttende presentasjon av sin mastergrad i Biologi, Biodiversitet, evolusjon og økologi.

Tittel på oppgaven: Re-sampling in beach- and sand dune communities at South West Karmøy - 2008. Some comparisons and interpretations.

Tid og sted: Torsdag 25. juni kl. 10.00, Møterom 1104, BIO, Realfagbygget

Veiledere: Vigdis Vandvik, Jon Arvid Grytnes

Sensor: Mons Kvamme. Bisitter: Andreas Steigen. Alle interesserte er velkommen.

Katrine Kongshavn: Past climates of the Arctic: A chironomid-based temperature reconstruction of an Arctic lake on western Spitsbergen

Katrine Kongshavn holder fredag 26. juni avsluttende presentasjon av sin mastergrad i Biologi, Biodiversitet, evolusjon og økologi.

Tittel på oppgaven: Past climates of the Arctic: A chironomid-based temperature reconstruction of an Arctic lake on western Spitsbergen

Tid og sted: Fredag 26. juni kl . 10:15, Møterom 1104, BIO, Realfagbygget

Veiledere: Gaute Velle, Vigdis Vandvik, John Birks

Sensor: Geir Johnsen. Bisitter: Anders Fernø. Alle interesserte er velkommen.

Alexander Tøsdal Tveit: Diversity, community composition and dynamics of methanogenic archaea in arctic peat soil and sediments

Alexander Tøsdal Tveit holder fredag 26. juni avsluttende presentasjon av sin mastergrad i Biologi, mikrobiologi.

Tittel på oppgaven: Diversity, community composition and dynamics of methanogenic archaea in arctic peat soil and sediments

Tid og sted: Fredag 26. juni kl 10:15 i Aud 101, Jahnebakken 5

Veiledere: Vigdis Lid Torsvik, Lise Øvreås

Sensor: Mons Kvamme. Bisitter: Hans Høie. Alle interesserte er velkommen.

Ny medarbeider

Overingeniør Heidi Kongshaug begynte

15. juni 2009 tilknyttet Fiskeesydomsgruppen. Hun skal jobbe på prosjektene GENOLICE og Resistensmekanismer, hvor professor **Frank Nilsen** er prosjektleder. Lakselus er i fokus og molekylærbiologiske teknikker benyttes. Tidligere var hun ansatt på Havforskningsinstituttet i Bergen hvor

hun jobbet på Molekylærbiologisk laboratorium med blant annet prosjekter tilknyttet genetiske studier av lakselus. Hennes engasjement på BIO er foreløpig for tre år. Vi ønsker Heidi hjertelig velkommen.

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Søknadsskrivekurs - "How to write a Competitive Proposal for Framework 7"

Målet for dette kurset er å trene forskere, administrasjonen og ledelsen i å skrive gode og konkurransedyktige søknader til EUs 7. rammeprogram. [Les mer](#)

International Conference on Ecohydrology and Climate Change

will be held in Tomar (Portugal) from 10 to 12 September 2009.

The aim of the conference is to bring together researchers in the area of Climate,

Ecohydrology, Soils and Geo-Statistics with the purpose of sharing experiences and knowledge.

Paper submission deadline June 30th. [More information here.](#)

Nye artikler

Har du en artikkel, kapittel eller bok som ikke har stått her?
Du kan sende bibliografi og abstract (helst i Word-format) til Jarl så snart du har sidetall.

Antonio Cuevas: nedbryting av små peptider og aminosyrer i hav med lite oksygen

Pantoja Silvio, Pamela Rossel, Rodrigo Castro, L. Antonio Cuevas, Giovanni Daneri, Candy Cordova. 2009. Microbial degradation rates of small peptides and amino acids in the oxygen minimum zone of Chilean coastal waters. Deep-Sea Research II 56(16), 1019-1026 doi:10.1016/j.dsr2.2008.09.007

Abstract: We found similar microbial degradation rates of labile dissolved organic matter in oxic and suboxic waters off northern Chile. Rates of peptide hydrolysis and amino acid uptake in unconcentrated water samples were not low in the water column where oxygen concentration was depleted. Hydrolysis rates ranged from 65 to 160 nmol peptide L⁻¹ h⁻¹ in the top 20 m, 8–28 nmol peptide L⁻¹ h⁻¹ between 100 and 300m (O₂-depleted zone), and 14–19 nmol peptide L⁻¹ h⁻¹ between 600 and 800 m. Dissolved free amino acid uptake rates were 9–26, 3–17, and 6 nmol L⁻¹ h⁻¹ at similar depth intervals. Since these findings are consistent with a model of comparable potential activity of microbes in degrading labile substrates of planktonic origin, we suggest, as do other authors, that differences in decomposition rates with high and low oxygen concentrations may be a matter of substrate lability. The comparison between hydrolysis and uptake rates indicates that microbial peptide hydrolysis occurs at similar or faster rates than amino acid uptake in the water column, and that the hydrolysis of peptides is not a rate-limiting step for the complete remineralization of labile macromolecules. Low O₂ waters process about 10 tons of peptide carbon per h, double the amount processed in surface-oxygenated water. In the oxygen minimum zone, we suggest that the C balance may be affected by the low lability of the dissolved organic matter when this is upwelled to the surface. An important fraction of dissolved organic matter is processed in the oxygen minimum layer, a prominent feature of the coastal ocean in the highly productive Humboldt Current System.

David Boukal: tetthetsavhengig modellering av skadedyrbekjempelse

David S. Boukal and Luděk Berec 2009. Modelling mate-finding Allee effects and populations dynamics, with applications in pest control. Population Ecology 51: 445-458

Abstract In this paper, we review how mate-finding Allee effects enter population dynamical models that consider both sexes, highlight possible limitations of the more widely used "one-sex" models, and outline the links between the different model classes. We further explore interactions between the mate-finding Allee effect and other mechanisms relevant to pest-control strategies: release of natural enemies, sterile male release, and culling. Many of these strategies impose an additional component Allee effect on the population, and we discuss which of them might be efficient in the control of pest species that also suffer from the failure to locate mates. We focus primarily on eradication thresholds; our simple models show that most of the strategies yield similar results, and depending on the costs, one strategy or a combination of several can lead to the most efficient control.

Christiane Todt, Paco Cardenas & Hans Tore Rapp: nyoppdaget assosiasjon mellom to svamparter og mollusk

Todt C, Cárdenas P, Rapp HT. 2009. The chiton *Hanleya nagelfar* (Polyplacophora, Mollusca) and its association with sponges in the European Northern Atlantic. *Marine Biology Research* 5: 408-411.

Abstract: We present data on sponge species found to serve as substrate and prey to the chiton *Hanleya nagelfar* in Northern Scandinavian waters and describe a recently discovered sponge-sponge-chiton association. A specimen of *H. nagelfar* was found to display selective feeding and homing behaviour on a massive sponge covered by an encrusting sponge. The nature of this three-fold association is discussed.

Henrik Glenner: fylogien til *Heterosaccus*-slekten

Glenner, Henrik, Thomsen, Philip Francis, Rybakov, Alexey V., Galil, Bella S. & Hoeg, Jens T. 2008. The phylogeny of rhizocephalan parasites of the genus *Heterosaccus* using molecular and larval data (Cirripedia: Rhizocephala; Sacculinidae). *ISRAEL JOURNAL OF ECOLOGY & EVOLUTION* 54: 223-238

Abstract: Within parasitic barnacles of the family Sacculinidae, the genus *Heterosaccus* is the third largest, with 12 species infesting various brachyuran hosts throughout the world. As part of an effort to reconstruct rhizocephalan phylogeny we performed an analysis of four species of *Heterosaccus* and of selected sacculinid and non-sacculinid rhizocephalans. We used both molecular sequence data (16s rDNA and 18s rDNA) and morphological characters from an SEM analysis of the cypris larvae. Using Bayesian methods we obtained a highly supported tree in which the four species of *Heterosaccus* form a monophylum, whereas both the genus *Sacculina* and the family Sacculinidae are polyphyletic. The sister-group to *Heterosaccus* is a clade consisting of the sacculinids *Loxothylacus panopaei* and the "classical" rhizocephalan *Sacculina carcini*. The molecular results found support in cypris morphology where we identified two distinct synapomorphies for *Heterosaccus*, both present in male cyprids only: A large flap extending posteriorly from the third antennular segment, and the male-specific aesthetasc on the third segment being reduced to a rudiment or lacking completely. Female cyprids didn't show generic level apomorphies but resembled those of other sacculinid species. No morphological synapomorphies were identified between *Heterosaccus*, *L. panopaei* and *S. carcini*. While larval characters proved to be informative. We conclude that future studies on rhizocephalan taxonomy must rely primarily on molecular data. Both to provide an overall phylogenetic framework and to assure an accurate identification of species for biogeographical and other biological purposes.

Gaute Gønstøl: spredning og alder ved første ruging hos vipe

Lislevand, Terje, Byrkjedal, Ingvar & Grønstøl, Gaute Bø 2009. Dispersal and age at first breeding in Norwegian Northern Lapwings (*Vanellus vanellus*). *ORNIS FENNICA* 86: 11-17

Abstract: Dispersal and age at first breeding were studied in Northern Lapwings from south Norway. In total, 40 adult birds (two males) and 114 chicks were colour-ringed. There were no sex differences in returning rates of birds ringed as chicks (n = 10 males and 14 females). Nor were there sex differences in natal and breeding dispersal distances. When sexes were pooled, natal dispersal was longer than breeding dispersal (median distances 160 m and 62 m, respectively). Also, colour-ringed females were more likely than males to breed in their second calendar year. Analyses of a separate data set of regular ring recoveries largely confirmed the relatively low degree of natal dispersal in Norwegian Northern Lapwings. In total, 72% of birds reported during the breeding season (total n = 104) were found within 10 km from their natal site. Dispersal distances observed in Norway are similar to those reported from a comprehensive British study, and from Europe in general.